

BÖLÜM 4

Polisomnografi

Ethem YILDIZ 1

GİRİŞ

Uyku tanrısı Hypnos'un Roma mitolojisindeki karşılığı Somnos gecenin ve karanlığın oğludur. Uyku bir çok kültür ve anlatıda hep merak konusu olmuş, uykuya ve rüyalara çeşitli anlamlar yüklenerek gizemi anlaşılılmaya çalışılmıştır. Modern tıp döneminde de uyku tıbbı popüler bir konu olmaya devam ederek , uyku süreçlerinin anlaşılması ve uyku ilişkili hastalıkların tanısı ve tedavisinde çeşitli yöntemler geliştirilmiştir. Başlıca yöntemlerden biri uyku ilişkili solunum bozuklarının değerlendirilmesinde altın standart olan polisomnografidir.

Polisomnografi(PSG) uyku laboratuvarlarında uygulanabilen bir testtir. Obezite uyku apnesi sendromu, santral uyku apne sendromları, uyku ilişkili hipoventilasyon ve uyku ilişkili hipoksemi değerlendirilmesinde kullanıldığı gibi uyku ile ilgili hareket bozuklukları, narkolepsi gibi hastalıkların teşhisinde de klinik öykü ve diğer testlerle beraber kullanılmaktadır.

Hasta fizyolojik değişkenleri kaydeden çeşitli izleme cihazlarına bağlı olarak laboratuvarda uyur. Seçilmiş hastalarda ise obstrüktif uyku apnesinin (OSA) tanısal değerlendirmesi bir teknisyen olmadan evde de yapılabilir ise de ev uygulamasının diğer uyku ilişkili hastalıklardan şüphelenildiğinde laboratuvarda yapılan PSG'nin yerini tutmadığı bilinmektedir.

PSG yapılan odada bazı standartların sağlanmış olmasına rağmen, hastaların alışık olmadıkları bir yerde yatmış olmalarına bağlı olarak uyku strik-

¹ Dr. Öğr. Gör., Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları AD., ethemyildiz@trakya.edu.tr

nisyenin isimleri yazılmalıdır. AASM 2012 kılavuzunda önerilen ve mutlaka belirtilmesi gereken bir diğer bilgi de uyku kaydında kullanılan elektrotların kaç kanal olduğu ve nasıl uygulandığıdır(13,15).

PSG raporunun her sayfasında hastanın kimlik bilgileri bulunmalıdır. Hastanın boy-kilo bilgileri, vücut kitle indeksi, yaşı, kullandığı ilaçlar yazılmalı, işlemin yapılma sebebi mutlaka belirtilmelidir. Ayrıca raporda skorlama yapan kişi ve teknisyenin adları da bulunmalıdır. AASM (American Academy of Sleep Medicine) 2012 rehberinde PSG kaydında elektrotların nasıl uygulandığı ve kaç kanal olduğunun da mutlaka belirtilmesi gerektiği önerilmiştir(13,15).

YORUMLAMA

Uyku laboratuvarı raporunun en önemli kısmı, incelemeyi yapan klinisyenin sonuçları yorumladığı rapordur. Yorum, PSG'nin bir uykuda solunum bozukluğuna işaret edip etmediğini belirtmelidir. Obstrüktif veya santral uyku apnesi ayrımını yapmalı ve hastalık şiddeti hakkında fikir vermelidir.

Hastanın klinik geçmişindeki uykuda solunum bozukluğu dışındaki durumla bulgular rapora eklenmelidir. Bu tür bulgular, uykuda solunum bozukluğu tedavisi hastanın şikayetlerinde düzelme sağlamadığında önemli hale gelebilir

KAYNAKLAR

1. Epstein LJ, Kristo D, Strollo PJ Jr, Friedman N, Malhotra A, Patil SP, et al. Clinical guideline for the evaluation, management and long-term care of obstructive sleep apnea in adults. *J Clin Sleep Med* 2009; 5: 263-76.
2. Lakadamyalı H.(2018) Uykuda Solunum Bozuklukları ve Polisomnografi .Oğuz Köktürk,-Duygu Özol,(Ed),TÜSAD Eğitim Kitapları Serisi içinde(s.43-65).Ankara: Neyir Matbaacılık Tanıtım Hizmetleri
3. Kanbay A. Genel Prensipler, Kayıt Yöntemleri, Kalibrasyon. *Solunum* 2013; 15: 10-3.
4. Lettieri CJ, Eliasson AH, Andrada T, et al. Does zolpidem enhance the yield of polysomnography? *J Clin Sleep Med* 2005; 1:129.
5. US Food and Drug Administration Drug Safety Communication 5/14/2013: FDA approves new label changes and dosing for zolpidem products and a recommendation to avoid driving the day after using Ambien CR. Available at: <http://www.fda.gov/Drugs/DrugSafety/ucm352085.htm> (Accessed on June 27, 2014).
6. Naomi R Kramer, MD Richard P Millman, MD Overview of polysomnography in adults Last updated: Nov 05, 2021. Uptodate
7. Türk Toraks Derneği Obstrüktif Uyku Apne Sendromu Tanı Ve Tedavi Uzlaşı Raporu. PSG endikasyonları. *Toraks Dergisi* 2012; 13: 17-20.

8. Patel NP, Ahmed M, Rosen I. Split-night polysomnography. *Chest* 2007; 132:1664.
9. Kushida CA, Littner MR, Morgenthaler T, et al. Practice parameters for the indications for polysomnography and related procedures: an update for 2005. *Sleep* 2005; 28:499.
10. Berry RB, Quan SF, Abreu AR, et al for the American Academy of Sleep Medicine. The AASM Manual for the Scoring of Sleep and Associated Events: Rules, Terminology and Technical Specifications, Version 2.6, www.aasmnet.org, American Academy of Sleep Medicine, Darien, IL 2020
11. Berry RB, Budhiraja R, Gottlieb DJ, et al. Rules for scoring respiratory events in sleep: update of the 2007 AASM Manual for the Scoring of Sleep and Associated Events. Deliberations of the Sleep Apnea Definitions Task Force of the American Academy of Sleep Medicine. *J Clin Sleep Med* 2012; 8:597.
12. David S. Susan M.H.,April F.E. Polysomnography in the evaluation of sleep-disordered breathing in adults Last updated: Jan 12, 2022. Uptodate
13. Berry RB, Albertino CL, Harding SM, et al. for American Academy of Sleep Medicine. The AASM Manual for the Scoring of Sleep and Associated Events: Rules, Terminology and Technical Specifications. Version 2.5. Darien, IL: American Academy of Sleep Medicine; 2018
14. American Academy of Sleep Medicine. International Classification of Sleep Disorders, 3rd ed, American Academy of Sleep Medicine, Darien, IL 2014.
15. Öztürk Ö. Polisomnografi Raporunun Hazırlanması. *Solunum* 2013; 15: 63-7.